

BLOGI

Digitaalisella talousosaamisella voidaan parantaa taloudellista selviytymiskykyä

Talousosaaminen | 07.10.2021 | Anu Raijas

KIRJOITTAJA

Anu Raijas
Talousosaamisen
neuvonantaja

Lokakuun alussa julkaistiin OECD:n talouskasvatuksen kansainvälisen verkoston (OECD International Network on Financial Education INFE) uusi tutkimus digitaalisen talousosaamisen keinoista, joiden avulla voidaan parantaa taloudellista selviytymiskykyä. Tutkimus käynnistettiin koronapandemian aiheuttaman kansalaisten taloudellisen ahdingon siivittämänä. Esittelen tässä blogissani tämän tutkimuksen keskeisimpiä tuloksia.

Raportissa määriteltiin taloudellinen selviytymiskyky ja sen suhde taloudelliseen osallisuuteen, osaamiseen ja hyvinvointiin. Raportti tarjosi digitaalisesta talousopetuksesta runsaasti eri maiden käytännön esimerkkejä. Niissä keskityttiin erityisesti yksilöiden taloudelliseen selviytymiskykyyn ja pitkän aikavälin hyvinvoinnin toteutumiseen.

Koronapandemia osoitti, että kotitalouksien taloudellista selviytymiskykyä tulee vahvistaa. Kansalaiset tarvitsevat tähän luotettavia toimia ja informaatiota. Kotitaloudet tarvitsevat tukea tietämyksen ja taitojen parantamiseen taloudenhallinnasta, taloudellisesta suunnittelusta, pitkän aikavälin säästämisestä, velanhoidosta, riskeihin varautumisesta sekä erilaisten rahoituspetosten ja huijausten tunnistamisesta.

Raportissa korostettiin vallitsevassa talustilanteessa tarvetta päivittää talousosaamisen kansallisia strategioita. Ajantasaisilla strategioilla voidaan vahvistaa taloudellista selviytymiskykyä erityisesti pitkällä aikavälillä sekä ottaa paremmin huomioon mahdollisuudet, joita digitaalinen ja kestävä rahoitus tarjoavat. Tarvitaan myös eri sektoreiden välitöntä ja aktiivista keskustelua sekä tietojenvaihtoa kansalaisten taloudellisesta selviytymiskyvystä ja hyvinvoinnista. Tietoa tulee kerätä jatkuvasti, jotta taloudellisen haavoittuvuuden riskitekijät tunnistetaan mahdollisimman varhain. Myös tehtyjen toimenpiteiden vaikutusta tulee tutkia ja toimenpiteitä tarvittaessa

korjata.

Talousosaamisen strategian avulla on todettu voitavan tehokkaasti koordinoita eri toimijoiden välistä yhteistyötä. Monissa maissa esimerkiksi yritykset ja kolmannen sektorin toimijat ovat taklanneet eturistiriidat, yhdistäneet asiantuntemuksensa ja luoneet näin uusia kumppanuuksia, joiden avulla voidaan kehittää digitaalista talousosaamista. Tämä on osoittautunut tehokkaaksi tavaksi tavoittaa erityisesti haavoittuvia ryhmiä.

Koronapandemia toi esille digitaalisoinnin tarpeen talousopetuksen työkaluissa ja ylipäätänsä koko toimintaympäristössä. Digitalisaation avulla tavoitetaan joustavasti ja kustannustehokkaasti monenlaisia ryhmiä. Digitaalisilla työkaluilla onkin toteutettu eri maissa enimmäkseen ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä. Niiden etuina ovat palvelun mukautuvuus ja vuorovaikutteisuus, jolloin niillä voidaan menetyksellisesti tähdätä taloudellisesti kestäviin käyttäytymismuutoksiin. Mukauttamista voidaan toteuttaa henkilökohtaisten mieltymysten, tarpeiden ja elämäntilanteiden mukaan sekä erilaisille kohderyhmille: pienituloisille, matalasti koulutetuille, nuorille, ikäihmisille, naisille ja maahanmuuttajille. Työkaluihin voidaan asettaa henkilökohtaisia tavoitteita ja palautemekanismeja esim. säästötavoitteista tai varautumisesta eläkepäiviin. Henkilökohtaiset muistutukset ja viestit voivat auttaa säästämään tai lyhentämään lainaa tietyllä aikataululla. Tarjoamalla ajankohtaista tietoa ja vertailutyökaluja tuetaan harkittujen osto- ja luottopäätösten tekemistä.

Talousopetus ei voi kuitenkaan olla pelkästään digitaalista, koska joidenkin väestöryhmien digitaalinen osaaminen on rajallista tai puutteellista tai heidän ei ole mahdollista käyttää älypuhelimia tai tietokoneita. Siksi monissa maissa on tukeuduttu yksinkertaisiin teknologisiin sovelluksiin, kuten perinteiseen mediaan (TV ja radio) ja tekstiviesteihin tai kehitetty paikkoja, joissa ihmisiä koulutetaan digitaalisten työkalujen käyttöön.

Digitaaliset työkalut tarjoavat hyvät mahdollisuudet tietojen keräämiseen. Tietojen avulla voidaan arvioida talousopetuksen käyttöä ja vaikutuksia perinteisiä kanavia paremmin. Jossakin maissa lisääntyneellä tiedonkeruulla on voitu mukauttaa digitaalista talousopetusta aiempaa paremmin tiettyjen ryhmien tarpeisiin sekä sisällön että muodon osalta.

OECD/INFE:n tutkimukset antavat hyvää evidenssiä talousosaamisen strategian toteuttamisvaihtoehtoihin meillä Suomessa. Vaikka meillä digitaalinen talousopetus on jo yleistä, voidaan siihen ottaa mallia muiden maiden esimerkeistä.

Asiasanat

digitalisaatio, OECD, taloudellinen selviytyminen, talousosaaminen